

ABS heeft het gehad met evers die het zwijn uithangen

De diagnose van Afrikaanse varkenspest bij kadavers van everzwijnen in de provincie Luxemburg is voor het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) de spreekwoordelijke druppel. Al jaren kaart de organisatie de schade aan die wilde zwijnen aanrichten op akkers en weiden. Dat leek op roepen in de woestijn, want wat deed de Vlaamse overheid? De groeiende populatie evers weinig in de weg leggen en een schaderegeling opzetten waarvan de tenen van ABS-voorzitter Hendrik Vandamme gaan krullen. Hij toont een aanvraag tot vergoeding van een landbouwer, afgewezen door het Agentschap Natuur & Bos met als motivatie: “Een wild zwijn is een ‘res nullius’ waarvoor geen eigenaar kan worden aangewezen. Het is niet bewezen dat de schade veroorzaakt werd door zwijnen die afkomstig zijn uit een bos- of natuurreservaat waar niet gejaagd mag worden.” Voor een tussenkomst van de overheid is het met andere woorden wachten op een everzwijn dat zijn visitekaartje met naam en adres achterlaat.

5 NOVEMBER 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:47

Lees meer over:

dierziekten

natuur

De diagnose van Afrikaanse varkenspest bij kadavers van everzwijnen in de provincie Luxemburg is voor het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) de spreekwoordelijke druppel. Al jaren kaart de organisatie de schade aan die wilde zwijnen aanrichten op akkers en weiden. Dat leek op roepen in de woestijn, want wat deed de Vlaamse overheid? De groeiende populatie evers weinig in de weg leggen en een schaderegeling opzetten waarvan de tenen van ABS-voorzitter Hendrik Vandamme gaan krullen. Hij toont een aanvraag tot vergoeding van een landbouwer, afgewezen door het Agentschap Natuur & Bos met als motivatie: “Een wild zwijn is een ‘res nullius’ waarvoor geen eigenaar kan worden aangewezen. Het is niet bewezen dat de schade veroorzaakt werd door zwijnen die afkomstig zijn uit een bos- of natuurreservaat waar niet gejaagd mag worden.” Voor een tussenkomst van de overheid is het met andere woorden wachten op een everzwijn dat zijn visitekaartje met naam en adres achterlaat.

Dit is een belangrijke week voor de organisaties die zich zorgen maken over de groeiende populatie everzwijnen in Vlaanderen en de problemen die daarmee gepaard gaan. Vlaams minister van Natuur Joke Schauvliege heeft de gouverneurs van de provincies Antwerpen en Limburg gevraagd om het overleg daarrond te coördineren. Dat staat gepland voor morgen/dinsdag. Woensdag worden alle betrokkenen in Brussel verwacht, bij het Voedselagentschap. Sinds er Afrikaanse varkenspest is ontdekt op kadavers van wilde varkens in de bossen van de provincie Luxemburg zijn everzwijnen uitgegroeid tot een zaak van staatsbelang. Alleen rijmt de aanpak van de overheid volgens het Algemeen Boerensyndicaat niet met de ernst van het probleem.

Voorzitter Hendrik Vandamme: “Door de ontdekking van Afrikaanse varkenspest in het zuiden van het land stuikte de varkensprijs in elkaar met 10 cent per kilo. Nadien ging er nog eens 2 cent van de prijs zodat boeren momenteel 89 cent per kilo levend varken krijgen. Dat is onder de kostprijs voor het vetmesten van de dieren. Bij elke levering van varkens geven producenten als het ware een cheque mee aan het slachthuis.” Dat houdt niemand lang vol, aldus de Noord-Limburgse varkenshouder Julien Pellens. “Op een varkensbedrijf van gemiddelde grootte wordt nu wekelijks 12.000 euro verlies

gemaakt”, rekent hij voor. “Niet alleen varkenshouders komen in problemen. Ik merk dat voederfabrikanten paniker en dat ook afnemers en banken zich grote zorgen maken.”

De handel in Belgisch varkensvlees is momenteel ernstig verstoord hoewel alle varkensbedrijven in ons land, en dus ook alle varkensvlees, vrij blijven van Afrikaanse varkenspest. Afnemers in andere EU-lidstaten maken niettemin misbruik van de situatie om de aankoopprijs te drukken. Tsjechië wou als land zelfs overgaan tot een importstop uit vrees voor ziekte-insleep. Een drogreden, aldus het boerensyndicaat, dat de Europese Commissie vroeg om de vrije handel op de interne markt te bewaken en andere lidstaten zo nodig op de vingers te tikken. Europees parlementslid Hilde Vautmans (Open Vld) steunde die vraag.

Een aantal derde landen hebben hun grenzen voor varkensvleesproducten uit ons land gesloten. Voor het vijfde kwartier vielen belangrijke afzetmarkten in Azië weg, zoals China en Zuid-Korea. Twee andere landen hebben de importstop inmiddels al teruggedraaid, namelijk Singapore en India. Hendrik Vandamme hoopt dat de anderen zullen volgen: “Dat kan perfect door het principe van regionalisering toe te passen. De besmette evers zijn in het uiterste zuiden van ons land aangetroffen terwijl de varkenshouderij zich concentreert in het noorden. Derde landen kunnen Vlaanderen dus blijven beschouwen als een productiegebied dat vrij is van Afrikaanse varkenspest. Dat bewerkstelligen, is een werk van lange adem, waarbij veel diplomatie nodig is.”

Het Algemeen Boerensyndicaat nodigde de pers uit in Hechtel-Eksel (Noord-Limburg) omdat de populatie evers in Limburg zo groot is dat niemand er nog naast het probleem kan kijken. “Op weg naar hier zie je wildafrastering en borden die waarschuwen voor overstekend wild”, merkt Vandamme op. Tevergeefs, volgens burgemeester Jan Dalemans want wekelijks gebeurt er wel een aanrijding tussen een auto en een everzwijn, waarbij de bestuurder volledig opdraait voor de eigen schade. “De verkeersveiligheid is mijn grootste bekommernis”, zegt de burgemeester. “Daarnaast doen zich nog twee problemen voor, namelijk de schade op landbouwpercelen en de schade in privé-tuintjes. Een inwoner van Hechtel-Eksel mag zijn gazon voor de vierde keer opnieuw zaaien na ongewenst bezoek van evers.” De everzwijnen houden zich schuil in de bossen van het 5.500 hectare grote militair domein op de grens van Hechtel-Eksel en Leopoldsburg.

“De populatie is zo groot geworden in Limburg dat het hier niet meer draaglijk is voor boer, burger en burgemeester die moet instaan voor de veiligheid op het grondgebied van zijn gemeente”, vindt Hendrik Vandamme. Hij staat dan ook achter de vraag van de jagers om ruimere bejagingsmogelijkheden te krijgen, zowel in tijd als qua middelen (o.a. nachtkijkers). Wat hem stoort, is dat de overheid lippendienst bewijst aan een oplossing maar het de jagers op het terrein moeilijk maakt. Vandamme verwijst naar de natuurgebieden die beheerd worden door natuurverenigingen en waar niet gejaagd mag worden, maar ook naar bossen van het Agentschap Natuur & Bos. “Bij de opmaak van jachtplannen worden soms alle trucjes van de foor gebruikt om het de jagers moeilijk te maken. Het gevoel van urgentie zou nochtans groot moeten zijn want voor everzwijnen is Luxemburg minder ver van Limburg dan velen lijken te denken. Daarom vragen we de overheid om haar verantwoordelijkheid te nemen.”

De bestaande schaderegeling is volgens het Algemeen Boerensyndicaat struisvogelpolitiek. Het Agentschap Natuur & Bos (ANB) heeft een standaard antwoordformulier klaar om alle aanvragen tot schadevergoeding af te wimpelen. Dat zouden er best veel kunnen zijn want in Limburg doen de evers zich te goed aan maïs- en aardappelpercelen en woelen ze ook grasland om. De schade kan variëren van enkele vierkante meters opbrengstverlies tot een half perceel maïs dat platgewalst wordt door de zeugen zodat de biggetjes kunnen eten van de maïskolven. De dieren worden ook alsminder schuw en zijn reeds gesignaleerd op de erven van boerderijen, waar ze zich bijvoorbeeld tegoed doen aan de ingekuilde maïs.

Een landbouwer die deze zomer rekende op een tussenkomst van de overheid in de schade toont het antwoord van ANB: “Uw aanvraag is afgewezen wegens niet ontvankelijk. In het wild levende dieren zijn van niemand, een 'res nullius'. Het Soortenschadebesluit voorziet geen vergoeding voor schade door wild waarop de jacht geopend is, tenzij de dieren eenduidig gelinkt kunnen worden aan een natuurgebied waar er niet gejaagd mag worden. In dit geval is dat niet bewezen. Bovendien moeten er preventieve maatregelen genomen worden om in aanmerking te komen voor een schadevergoeding.”

De landbouwer in kwestie had een elektrische afrastering rond zijn perceel geplaatst met twee schrikdraden. Dat hadden er drie moeten zijn volgens het agentschap zodat de aanvraag verwezen werd naar de prullenmand.

Vergoedingsaanvragen op die manier afhandelen, stoot ABS-voorzitter Hendrik Vandamme tegen de borst. Het heeft er ook al toe geleid dat landbouwers zich de moeite van een aanvraag besparen omdat ze het antwoord van de Vlaamse natuuradministratie kunnen raden. Vandamme hoopt op beterschap nu de provinciegouverneurs in Antwerpen en Limburg een poging gaan ondernemen om alle neuzen in dezelfde richting te doen wijzen. “Dat vraagt van iedereen de bereidheid om plaats te nemen rond de tafel. Bij voorgaand overleg durfden Natuurpunt en ANB ontbreken.” De voorzitter van het boerensyndicaat kijkt niet alleen naar de natuuradministratie, maar koestert ook verwachtingen ten aanzien van het Agentschap voor Wegen en Verkeer. “In Nederland zie je langs snelwegparkings grote infoborden die (buitenlandse) truckchauffeurs vragen om geen voedselresten uit het raam te gooien. Het besmettingsgevaar is hier even groot want veel truckers uit Oost-Europa en de Balkan-regio rijden door België. Ik heb hier nog niet één zo'n bord gezien.”

Ook burgemeester Daelemans rekent op de hogere overheid om de everzwijnenproblematiek beheersbaar te houden op het lokale niveau. “Je hoort mij niet pleiten voor een algemeen afschot, wel voor een diervriendelijke aanpak van de overpopulatie. Zijn er bijvoorbeeld geen andere manieren om te voorkomen dat ze zich voortplanten dan de volwassen dieren te schieten?” Bejaging maakt volgens Dalemans wel deel uit van de oplossing. “Op het grondgebied van Hechtel-Eksel is er een goede samenwerking tussen het gemeentebestuur, de landbouwers en de jagers. Het ontbreken van een correcte schaderegeling vinden ook wij jammer.”

Nog een niveau hoger dan Vlaams en federaal beweegt er in Europa wat. “De boer betaalt alweer de prijs voor iets waaraan hij zelf niets kan doen”, refereert Europarlementslid Hilde Vautmans (Open Vld) naar de fruittelers die financieel opdraaien voor de vete tussen Europa en Rusland. “De embargo's van niet-Europese landen zoals China en Zuid-Korea tegen Belgisch varkensvlees treffen slechts 6 à 7 procent van onze afzet, maar zijn veel

bepalender voor de varkensprijs. Ik heb bij EU-commissaris Phil Hogan geïnformeerd naar het onderzoek omtrent de oorzaak van de besmetting en naar een oplossing voor de imagoschade die België als varkensvleesproducent leed.”

Beeld: Algemeen Boerensyndicaat

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)